Política | | Actualitzat el 25/07/2018 a les 11:25

80 anys de la batalla de l'Ebre, l'epopeia d'un poble contra el feixisme

L'historiador Xavier Hernández i el periodista Daniel Arasa expliquen a NacióDigital la rellevància d'una batalla que va marcar el destí de Catalunya

Soldats republicans creuant el riu per Miravet | Turisme Miravet

La nit del 24 al 25 de juliol de 1938, l'exèrcit republicà va sorprendre el món. La Guerra Civil es decantava cap al costat franquista i els autoanomenats "nacionals" havien aconseguit partir en dos la zona republicana, exercint una pressió perillosa sobre València. L'alt comandament republicà va decidir alliberar pressió i obrir un front nou al riu Ebre, abocant-hi les millors reserves que li quedaven al règim del 14 d'abril. La decisió no es pot desvincular de la situació internacional, en un moment en què cada dia semblava més imminent l'esclat de la guerra a Europa. Juan Negrín, el cap de l'executiu, repetia el seu crit, "Resistir", tot esperant que el conflicte entre les democràcies, França i Regne Unit, i Alemanya i Itàlia, es fes realitat. En este context, la República volia demostrar que era encara un actor en el concert internacional.

Xavier Hernández, catedràtic de Didàctica de la Història de la UB, expert en història militar i estudiós de la batalla de l'Ebre, explica que este episodi de la guerra "va suposar un esforç increïble de la societat catalana, que va respondre amb moral de victòria a la batalla. L'ocupació de Lleida i l'afusellament de Carrasco i Formiguera, l'abril anterior, van deixar clar quin seria el destí d'una Catalunya sotmesa". Hernández lloa la gesta de "les lleves joves, els nois de les barriades

populars de Barcelona, el poble català que va nodrir en gran majoria l'exèrcit de l'Ebre".

Imatge original de dos soldats durant la Batalla de l'Ebre. Foto: Cedida

Entre l'heroisme i l'extenuació

L'historiador destaca com la societat catalana es va abocar a l'Ebre, tot i el caràcter discutible d'aquella operació que va acabar deixant la República extenuada: "Les fàbriques de Catalunya, els centres de producció, es van lliurar al combat en el que va ser una autèntica epopeia".

Per Hernández, l'Ebre va ser "un camp d'experimentació, una batalla que va començar com un episodi de la Primera Guerra Mundial i va culminar com un laboratori de la segona, amb enfrontaments entre aviacions que no es tornarien a veure fins a la batalla d'Anglaterra, amb una coordinació entre armes com no s'havia vist abans i amb una capacitat de fortificació, que va demostrar l'exèrcit de la República".

Per Xavier Hernández, la República va morir a Munic, amb els pactes de Londres i París per apaivagar Hitler i evitar la guerra. Després de la concessió a Alemanya, que s'apodera dels Sudets txecs, França tanca la frontera amb Espanya.

Arasa: "Va ser la fi de la guerra a Catalunya"

El periodista Daniel Arasa, especialista en la batalla de l'Ebre (el seu darrer llibre és *El Ebro en llamas*), és també concloent: "La batalla va suposar la fi de la guerra a Catalunya. Poc més d'un mes després d'acabar, començava l'ofensiva de Franco sobre Catalunya". Arasa explica que per altres zones de l'Estat es destaquen altres episodis de la Guerra Civil, com la batalla de Madrid, Guadalajara o Brunete, però que per Catalunya, la batalla va ser l'Ebre. "En un primer moment, fins i tot va semblar que es podia capgirar la guerra. Però això va durar només uns dies".

Per Arasa, la República va apostar massa fort: "Amb un riu a l'esquena, es fa molt difícil garantir les vies d'avituallament i el trasllat de ferits. I es van cometre errors greus, com no utilitzar l'aviació de manera immediata, que sempre s'ha argumentat que es va fer per no mostrar tot l'abast de l'operació des del primer moment". "Pels milers de persones reclutades amb les noves lleves, l'Ebre va suposar un sacrifici enorme i al capdavall va ser el preludi de la derrota i, per molts, de l'exili".